

MI IN DRUGI - 1. del

Didaktična mapa za 2. triletje osnovne šole

Aktivnosti in delavnice s področja družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike
Spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc
Spodbujanje prosocialnega vedenja
Spodbujanje altruizma in empatije
Spodbujanje razvoja vrednot in moralnega presojanja
Spodbujanje sodelovalnega in timskega dela

© Avtorja: dr. Kristijan Musek Lešnik, dr. Petra Lešnik Musek, 2007

abc.viz

Izšlo v sodelovanju:
IPSOS dr. Kristijan Musek Lešnik s.p.
Inštitut za psihologijo osebnosti

Informacije, naročila:
IPSOS dr. Kristijan Musek Lešnik s.p.
Požarnice 26d
1351 Brezovica
e-pošta: publikacije@ipsos.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.922(075.2)(076)

MUSEK Lešnik, Kristijan
Mi in drugi. Didaktična mapa za 2. triletje osnovne šole /
Kristijan Musek Lešnik, Petra Lešnik Musek. - Ljubljana : IPSOS,
2007

ISBN 978-961-6671-00-2
1. Lešnik Musek, Petra
232393728

Didaktična mapa "Mi in drugi - 1. del" je nastala v okviru programa **abc.viz**, ki je namenjen zagotavljanju kakovostnih gradiv, materialov, zamisli, delovnih listov, delavnic in drugih virov za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Didaktične mape **abc.viz** omogočajo široko uporabo, tudi razmnoževanje in kopiranje delovnih listov in drugih materialov.

Gradiva in materiali v mapi "Mi in drugi - 1. del" so objavljeni tudi na spletnem portalu **abc.viz**, ki omogoča neprestan dostop do vsebine vseh didaktičnih map in številnih drugih gradiv, ter njihovo uporabo in razmnoževanje. Za več informacij o portalu **abc.viz** naslovite vprašanja na e-poštni naslov publikacije@ipsos.si .

Mi in drugi - 1. del

Didaktična mapa za 2. triletje osnovne šole

Kaj je didaktična mapa "Mi in drugi - 1. del"

"Mi in drugi - 1. del" je didaktična mapa z gradivi in delovnimi listi, ki učiteljem in svetovalnim delavcem omogočajo pripravo, načrtovanje in izvedbo ur in delavnic za spodbujanje razvoja socialnih kompetenc učencev v drugem triletju osnovne šole.

Vsebina didaktične mape "Mi in drugi - 1. del"

- ≈ izbor različnih dejavnosti in delavnic za spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc, za spodbujanje prosocialnega vedenja, altruizma in empatije, za spodbujanje sodelovalnega in timskega dela
- ≈ aktivnosti in dejavnosti s področja družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike
- ≈ aktivnosti in dejavnosti s področja razvoja človeških vrednot in moralnih načel
- ≈ 45 delovnih listov

Namen didaktične mape "Mi in drugi - 1. del"

Spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc, spodbujanje prosocialnega vedenja, altruizma in empatije, spodbujanje sodelovalnega in timskega dela; spodbujanje samorefleksije in razvoja na področju družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike; spodbujanje razvoja temeljnih človeških vrednot in moralnih načel

Vzgojno-izobraževalna področja, na katera posega mapa "Mi in drugi - 1. del"

- ≈ družinski in prijateljski odnosi in dinamika
- ≈ socialne spretnosti in kompetence
- ≈ prosocialno vedenje, altruizem, empatija
- ≈ vrednote in moralno presojanje
- ≈ sodelovalno in timsko delo

O programu abc.viz

Program **abc.viz** je namenjen zagotavljanju kakovostnih gradiv, materialov, zamisli, delovnih listov, delavnic in drugih virov za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Gradiva in materiali v mapi "Mi in drugi - 1. del" so objavljeni tudi na spletnem portalu **abc.viz** - portal omogoča učiteljem in drugim na šolah, ki so naročene nanj, dostop do vsebine vseh gradiv na portalu, razmnoževanje, tiskanje in druge možnosti.

O avtorjih

Dr. Kristijan Musek Lešnik je psiholog, avtor, prevajalec in urednik več kot 50 različnih knjig in publikacij na področju vzgoje in izobraževanja. Je tudi glavni urednik spletnega portala abc.viz.

Dr. Petra Lešnik Musek je strokovnjakinja za razvojno psihologijo. Po desetletnem delu na katedri za razvojno psihologijo Filozofske fakultete v Ljubljani dela kot psihologinja z otroki, mladostniki in starši na Kliničnem oddelku za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo na Pediatrični kliniki.

Vloga učitelja, svetovalnega delavca, voditelja dejavnosti iz mape "Mi in drugi - 1. del"

Usmerjanje otrok in učencev k razmišljanju o družinskih in prijateljskih odnosih.

Usmerjanje k razvijanju socialnih spretnosti in kompetenc.

Usmerjanje k razmišljanju o pomenu prosocialnega vedenja, altruizma, empatije.

Usmerjanje k razmišljanju o nekaterih temeljnih človeških vrednotah.

Spodbujanje sodelovalnega in timskega dela.

Različne možnosti uporabe didaktične mape "Mi in drugi - 1. del"

Didaktično mapo "Mi in drugi - 1. del" lahko uporabljate na več načinov:

Izbor primernih tem za starost in izkušnje otrok in učencev

Didaktična mapa zajema delovne liste in dejavnosti, primerne za učence v drugem triletju osnovne šole. Posamezne dejavnosti lahko uporabite tudi pri mlajših ali starejših učencih; pri izboru delovnih listov upoštevajte njihove izkušnje in starost.

Širok in delovnih listov omogoča, da izberete vsebine, ki so prilagojene izkušnjam in starosti vaših otrok oziroma učencev. Obenem omogoča, da najdete primerne dejavnosti in vsebine za vprašanja, ki so v določenem trenutku najbolj aktualna.

Individualno ali skupinsko delo:

individualno delo in razmišljanje

delo, razmišljanje in pogovor v manjših skupinah

delo, razmišljanje in pogovor v celem razredu

Primernost in uporabnost za različne priložnosti

Didaktična mapa "Mi in drugi - 1. del" omogoča uporabo v razredu v okviru različnih predmetov in vsebin, ali v okviru svetovalnega dela, ali v okviru posebnih dejavnosti in delavnic. Primerna je za načrtovanje krajših aktivnosti, za organiziranje posameznih vsebinskih sklopov, ali za projektno delo.

Odprtost, širina, avtonomija pri izboru in načrtovanju dejavnosti

Vsebina mape je odprta in pri načrtovanju dejavnosti dopušča široko avtonomijo in ustvarjalnost. Poleg osnovne uporabe delovnih listov odpira različne druge možnosti:

- ≈ razvoj novih, inovativnih dejavnosti na podlagi delovnih listov iz mape,
- ≈ nadgradnja posamezne dejavnosti in delovnega lista s pogovorom o tem, zakaj so stvari, o katerih se pogovarjate, pomembne za življenje,
- ≈ spodbujanje razmišljanja o pomenu medosebnih odnosov, o pomenu prijateljstva, o pomenu dobrih in podpornih odnosov v družini,
- ≈ spodbujanje razmišljanja o tem, kako se odnos, ki ga imamo do drugih, povezuje z odnosom, ki ga imajo drugi do nas,
- ≈ navezovanje dejavnosti in razmišljanja na aktualne teme, vprašanja, probleme pri otrocih ali v razredu in
- ≈ številne druge možnosti.

SEZNAM DELOVNIH LISTOV

(Ob vsakem delovnem listu je zapisan namen naloge in predlagana vloga učitelja, svetovalnega delavca, odraslega, pri usmerjanju dejavnosti.)

Oznaka M pomeni različico za dečke Oznaka D pomeni različico za deklice

1. Moja prijateljstva
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o pomenu prijateljev in prijateljstva; spodbujanje razprave.
2. Prijateljska dlan
Namen: Učenci razmišljajo o sebi in o tem, kako jih vidijo drugi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o sebi, videnju sebe, samopodobi, samovrednotenju, k razmišljanju o tem, kako jih zaznavajo in vidijo drugi; spodbujanje in usmerjanje razprave.
3. Moj posebni prijatelj – moja posebna prijateljica - M
4. Moj posebni prijatelj - moja posebna prijateljica - D
Namen: Učenci razmišljajo o tem, kaj cenijo in kaj jim je všeč pri prijateljih in jim to tudi povedo.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o tem, kaj cenijo pri svojih prijateljih, o pomenu pozitivne povratne informacije - kako pomembno je, da ljudem okrog sebe povedo, kaj jim je všeč pri njih; spodbujanje razprave.
5. Prijateljska zgodba
Namen: Učenci razmišljajo o prijateljstvu.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o prijateljstvu; spodbujanje razprave.
6. Vsak je dober pri čem – M
7. Vsak je dober pri čem – D
Namen: Spodbujanje pozitivnega samovrednotenja in pozitivnega vrednotenja drugih - učenci razmišljajo o tem, kaj zmorejo njihovi prijatelji in prijateljice.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o tem kaj znajo in zmorejo oni in kaj znajo in zmorejo njihovi prijatelji in prijateljice; spodbujanje razprave.
8. Moja družina in jaz
Namen: Spodbujanje samopodobe - razmišljanje o svoji družini; povratna informacija družinskih članov učencu.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o svoji družini; spodbujanje razprave.
9. Moja prijateljstva
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o pomenu prijateljev in prijateljstva; spodbujanje razprave.
10. Moja družina
Namen: Spodbujanje razmišljanja o svoji družini, o tem, kaj učenci cenijo pri svoji družini in njenih članih.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o svoji družini in družinskih članih; spodbujanje razprave.

11. Intervju o prijateljstvu
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva, o tem, kaj nam pomeni prijateljstvo.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o prijateljstvu; spodbujanje razprave.
12. Darila za družino – M
13. Darila za družino – D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini in o odnosu do članov svoje družine.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu družine in odnosov v družini; spodbujanje razprave.
14. Kolaž prijateljstva
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o prijateljstvu; spodbujanje razprave.
15. Občutki in čustva
Namen: Spodbujanje razmišljanja o občutkih in čustvih, ki jih sprožijo različni dogodki.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o občutkih in čustvih, ki jih sprožijo različni dogodki; spodbujanje razprave.
16. Kako bi se počutil - M
17. Kako bi se počutil - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o občutkih v novih, spremenjenih okoliščinah.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o občutkih v novih, spremenjenih okoliščinah; spodbujanje razprave.
18. Pismo dobrodošlice
Namen: Spodbujanje razmišljanja o občutkih v novih, spremenjenih okoliščinah, o tem, kako lahko pomagamo nekemu, da se znajde v novem okolju.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o občutkih v novih, spremenjenih okoliščinah, o empatični podpori nekemu, ki se znajde v novem okolju, spodbujanje razprave.
19. Vsi imamo svoja močna področja - M
20. Vsi imamo svoja močna področja - D
Namen: Spodbujanje pozitivne samopodobe in samovrednotenja, razmišljanja o sebi in o prijateljih, o svojih in njihovih močnih področjih.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o o sebi, o svojih prijateljih in njihovih močnih področjih; spodbujanje razprave.
21. Kako sem spoznal prijatelja oziroma prijateljico – M
22. Kako sem spoznal prijatelja oziroma prijateljico – D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o prijateljstvu; spodbujanje razprave.
23. Kartice za igro vlog
Namen: Spodbujanje razmišljanja o reševanju različnih problemov in problemskih situacij v medosebnih odnosih.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o reševanju različnih problemov in problemskih situacij v medosebnih odnosih.
24. Moja televizijska družina - M
25. Moja televizijska družina - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini, družinskih članih, odnosih, navadah.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o družini, družinskih članih, odnosih, navadah; spodbujanje razprave.

26. Prijaznost – D
27. Prijaznost – M
Namen: Spodbujanje pozitivne samopodobe in samovrednotenja, razmišljanja o pomenu empatičnega in altruističnega odnosa in prijaznih dejanj do drugih ljudi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu empatičnega in altruističnega odnosa in prijaznih dejanj do drugih ljudi; spodbujanje razprave.
28. Naše vloge v družinah - M
29. Naše vloge v družinah - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini, vlogah in odnosih v njej.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o družini, vlogah in odnosih v njej; spodbujanje razprave.
30. Nenapisana pravila v družinah
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini, vlogah, pravilih in odnosih v njej.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o družini, vlogah, pravilih in odnosih v njej; spodbujanje razprave.
31. Kako si v družini izražamo čustva
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini, načinih izražanja čustev in odnosih v njej.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o družini, načinih izražanja čustev in odnosih v njej; spodbujanje razprave.
32. Spoštovanje do staršev
Namen: Spodbujanje razmišljanja o družini, odgovornostih, vzgoji in odnosih v njej.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o družini, odgovornostih, vzgoji in odnosih v njej; spodbujanje razprave.
33. Včasih lahko pomagam tudi naskrivaj
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu empatičnega in altruističnega odnosa in dejanj do soljudi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu empatičnega in altruističnega odnosa in dejanj do soljudi; spodbujanje razprave.
34. Zaupanje drugim ljudem
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu zaupanja in zaupljivih odnosov z drugimi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu zaupanja in zaupljivih odnosov z drugimi; spodbujanje razprave.
35. Če zaupamo napačnim ljudem
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu zaupanja in zaupljivih odnosov z drugimi, in o pomenu nezaupljivosti in drugih posledicah razočaranja nad izdanim zaupanjem.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu zaupanja in zaupljivih odnosov z drugimi, in o pomenu nezaupljivosti in drugih posledicah razočaranja nad izdanim zaupanjem; spodbujanje razprave.
36. Pogovarjanje o problemih - M
37. Pogovarjanje o problemih - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu konstruktivnega reševanja problemov s pogovorom in poslušanjem.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu konstruktivnega reševanja problemov s pogovorom in poslušanjem; spodbujanje razprave.

38. Zaradi prijateljev se počutimo dobro
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva in dobrih prijateljev.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu prijateljstva in dobrih prijateljev; spodbujanje razprave.
39. Izbiranje prijateljev
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu prijateljstva in dobrih prijateljev.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu prijateljstva in dobrih prijateljev; spodbujanje razprave.
40. Tožarjenje
Namen: Spodbujanje razmišljanja o tožarjenju.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o tožarjenju; spodbujanje razprave.
41. Bodimo opaženi - M
42. Bodimo opaženi - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o konstruktivnih in nekonstruktivnih načinih samoizražanja, vedenja.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o konstruktivnih in nekonstruktivnih načinih samoizražanja, vedenja; spodbujanje razprave.
43. Iskanje razlik
Namen: Spodbujanje spoštovanja različnosti med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o različnosti in pozitivnih vidikih medosebnih razlik; spodbujanje razprave.
44. Kdo je drugačen
Namen: Spodbujanje spoštovanja različnosti med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o različnosti in pozitivnih vidikih medosebnih razlik; spodbujanje razprave.
45. Skupnosti in skupine
Namen: Spodbujanje razumevanja pomena sodelovanja v skupinah in med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu sodelovanja v skupinah in med ljudmi; spodbujanje razprave.

VZOREC - STRANJE VZORCA NI DOVOLJENO RAZMNOŽEVATI, KOPIRATI, SPREMINJATI ALI UPORABLJATI ZA DRUGE NAMENE

Moja družina

To so člani moje družine (nariši družino):

**VZOREC - STRAN JE
NAMENJENA ZGOLJ OGLEDU**

*Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati,
spreminjati ali uporabljati za druge namene*

Zraven vsakega družinskega člana napiši, kaj ti je pri njem najbolj všeč.

INTERVJU O PRIJATELJSTVU

Naredi intervju in pet ljudi vprašaj, kaj jim pomeni beseda »prijateljstvo« in kako bi jo razložili. Na spodnje vrstice zapiši njihove odgovore, potem pa spodaj napiši tvojo lastno razlago besede »prijateljstvo«.

IME _____ PRIJATELJSTVO ZAME POMENI _____

IME _____ PRIJATELJSTVO ZAME POMENI _____

IME _____ PRIJATELJSTVO ZAME POMENI _____

IME _____ PRIJATELJSTVO ZAME POMENI _____

IME _____ PRIJATELJSTVO ZAME POMENI _____

Moja razlaga besede »prijateljstvo«:

Darila za družino

Kakšna darila bi izbral, če bi lahko vsakemu članu tvoje družine podaril katero koli darilo, da bi mu pokazal, koliko ti pomeni. V okvirčke napiši imena družinskih članov in nariši, kaj bi podaril vsakemu od njih.

IME: DARILLO:	IME: DARILLO:
IME: DARILLO:	IME: DARILLO:
IME: DARILLO:	IME: DARILLO:

VZOREC - STRAN JE ZOLJ OGLEDU
 Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati, spreminjati ali uporabljati za druge namene

Vsi imamo svoja močna področja

Vsak med nami je pri kakšni stvari res dober in mu gre odlično. Napiši na vsako črto do tri sošolce in sošolke.

Kdo mi lahko pomaga ...

... pri reševanju matematične naloge?

... pri slovenščini?

... pri likovnem pouku?

Koga bi izbral ...

... v mojo športno ekipo?

... za pomoč pri skupinskem projektu?

... da bi skupaj prespali v šotoru na taborjenju?

Kdo pove najboljše šale in me najbolj nasmeji?

Kdo bi sočustvoval z mano, če bi bil nesrečen?

Vsi imamo svoja močna področja

Vsak med nami je pri kakšni stvari res dober in mu gre odlično. Napiši na vsako črto do tri sošolce in sošolke.

Kdo mi lahko pomaga ...

... pri reševanju matematične naloge?

... pri slovenščini?

... pri likovnem pouku?

Koga bi izbrala ...

... v mojo športno ekipo?

... za pomoč pri skupinskem projektu?

... da bi skupaj prespali v šotoru na taborjenju?

Kdo pove najboljše šale in me najbolj nasmeji?

Kdo bi sočustvoval z mano, če bi bila nesrečna?

